

HAJDUFÖLD

VASÁRNAPONKINT MEGJELENŐ NÉPLAP. KIADJA A HAJDUMEGYEI FÖLDMIVES NÉPSZÖVETSÉG.

Előfizetési díj: Egész évre 20, félévre 10, negyed-
évre 5 korona. Alapítók és törzstagok részére az
előfizetési díj kedvezményesen egész évre 12, fél-
évre 6, negyedévre 3 korona. Egyes szám 40 fillér.

Hirdetési díjak árszabályszerint. Szalaghirdetés egy-
szeri közlése tetszés szerinti oldalon 90 kor. öt sorig
terjedő szövegreklámmal. Hivatalos hirdetések díja
garmond soronként 3, szövegreklám sordija 5 Kor.

**SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECZEN, MESTER-UTCA 23. SZ. IDE KÜL-
DENDŐ A LAP SZELLEMI ÉS ANYAGI ÜGYEIRE VONATKOZÓ MINDEN MEGKERESÉS**

Alakuló közgyűlésünk.

Zászlóbontás a sajtószabadság nemzeti ünnepén.

Március 15-én, a sajtószabadság kivívásának örökszép emlékűnnepén, melyet a magyar népköztársaság kormánya nemzeti ünneppé avatott, zászlót bontott a hajdumegyei Földmíves Népszövetség. Az alakuló közgyűlés méltó keretekben folyt le. Oly nagy tömegekben vonult föl a vármegye földmíves népe, hogy a vármegyei székház díszterme kicsinynek bizonyult befogadására és a közgyűlést a debreczeni „Arany Bika“ szálló nagytermében kellett megtartani. Körülbelül háromezren voltak ott: gazdák és munkások, valamennyien megyei földmívesek, akik átéreztek a szervezkedés szükségességét. A három hónapi munkának, mely a szervező-bizottság hatalmas tevékenységét dicséri, ez a hatalmas felvonulás volt az eredménye.

Oly hatalmas tábor áll a hajduvármegyei Földmíves Népszövetség mögött, hogy el kell némulnia minden kishitűségnek. Minden földmívesnek nem csupán érdeke, hanem maga és jövője iránt tartozó kötelessége is belépni a népszövetség tagjai sorába. A leghatalmasabb néposztály, a földmíves társadalom, az ország lakosságának legalább 70 százaléka csak úgy érvényesülhet, ha egységes szervezetbe tömörül. Balmazújváros és Püspökladány jópéldáját kövesse a vármegye minden városában és községében a földmíves nép, a magyar föld munkás bajnokserege. Büszkén lobog az ébredő tavasz szellőjében a kibontott zászló: ezrével sorakoztatok alája hajdumegyei földmívesek!

Tartozunk a történeti hűségnek azzal, hogy a szomszéd vármegyékben is nagy érdeklődés kísérte a Földmíves Népszövetség zászlóbontását, melyen Biharországból is vettek részt tekintélyes

küldöttségek és arra kérték az elnökséget, hogy támogassa az ő szervezkedésüket is, mert csatlakozni óhajtanak. Mihelyt a magunk dolgát elvégezzük, szívesen támogatjuk a bihari földmíves testvéreinket is. Alakuló közgyűlésünkről egyébként az alábbi tudósítást közöljük:

Megalakult a földmíves népszövetség.

Március idusán tartotta meg alakuló közgyűlését a Hajdumegyei Földmíves Népszövetség dr. Czeglédy Mihály kisgazda, Hajdu vármegye tisztifőügyészének elnökléte alatt, akinek vezetése alatt 3 hónapon át végezte a szervező-bizottság az előkészítés nehéz és fáradságos munkáját. Melegen üdvözölte a szép számban megjelent földmíveseket, majd ismertette a tömörülés célját. Elsősorban a termelés folytonosságát kell biztosítani: a kenyeret és a húst, mert ha az élelmezési rend felborul, akkor az általános anarchia martaléka lesz az ország. A gazdának és munkásnak meg kell értenie egymást, hiszen egymásra utalvák. Eleinte a szociáldemokrata párt nem jó szemmel nézte szervezkedésünket, voltak bizonyos félreértések is, azonban ezeket sikerült eloszlatni. Mi a forradalom vívmányainak védelmében bontottunk zászlót, a magyar népköztársaság javáért és a magunk boldogulásáért akarunk dolgozni; mi nem bántunk senkit, de mi is élni akarunk. (Helyeslés.) Határainkon belül ellenségeink gyűrűje szorít; ha a meg nem szállott területeken belső villongások törnének ki, megállana a munka és belepusztulna az ország. Mi nem állunk szemben az ipari munkássággal, hanem mellette, de külön szervezetben, mely gazdasági érdekeinket képviseli. *Egymásnak termelünk; mi adjuk az ennivalót, ők az iparcikkeket.* Szükségünk van egymásra és egymás megértésére. (Helyeslés.) Az alakuló közgyűlést abban a reményben nyitja meg, hogy a földmíves társadalom megértette a kor intő szózatát és a szervezkedés szükségességét; a jegyzőkönyv vezetésére Pap Sándort, hitelesítésére Gábor József és dr. Rényi Andort kérte fel.

Ezután Reitz János állategészségügyi főfelügyelő ismertette a földműves népszövetség szükségességét. Négy század óta a magyar történelem minden lapja a felszabadulás iránti törekvések bizonyítéka. Bocskay, Bethlen és Rákóczy az idegen iga alól akarták felszabadítani a magyar nemest, de nem a jobbágyot is. Kossuth értette meg, hogy alulról kell kezdeni a felszabadítást, a jobbágyon. De a szabadságharcot leverte a tülerő és az orosz horda. Jött a kiegyezés, az osztályuralom, a militarizmus és a világháború a maga borzalmaival. Folyt a magyar vér négy és fél éven keresztül, de mielőtt a végítélet szakadt volna reánk, a magyar nemzet eldobta a fegyvert és öklével fordult a zsarnoki önkény ellen és ettől az egyetlen ökölmutatástól eltűnt a zsarnokuralom, eljött a felszabadulás. Amit négy század alatt nem tudott kivívni, azt egyetlen októberi napon kivívta a magyar. Valóra váltak az álmok és vágyak: elszakadtunk Ausztriától, a Habsburguralom megszűnt. Itt áll előttünk az új világ, a jövő. Az új világrendben el kell helyezkedni a nemzet zömét képező földműves társadalomnak is, ezért kell szervezkedni. Igaz, hogy utoljára, kissé későn ébredtünk fel, de inkább későn, mint soha. — Szervezkedni kell a forradalom vívmányainak és érdekeink védelmére. Két oldalról fenyeget a veszély: a bolsevizmus és a régi reakció. A nagynehezen helyreállított rendet és nyugalmat akarja felborítani mind a kettő. Ez ellen szervezkedni kell. Mi igazságot hirdetünk és akarunk. Magyarország területi épségét akarjuk elsősorban. A földet a nép kezébe akarjuk juttatni. Meg akarjuk szüntetni az égbekiáltó igazságtalanságokat, hogy egynek százezer hold földje legyen, százezeknek meg egy se. Legyen azé a magyar föld, aki megműveli. De, midőn földhöz akarjuk juttatni a népet, örök tulajdonul kívánjuk adni: tiltakozunk a kommunizmus ellen, mely új jobbágyságot teremtene, de ellenkezik a magyar néplelékkel is. Hogy állásfoglalásunk igazságos volt, mutatja az is, hogy a kommunistákat kirekesztette a szociáldemokrata párt is. Nem akarjuk a falut szembeállítani a várossal, de védeni, istápolni akarjuk, hogy a város ne gázolja le a falut. Mentésíteni akarjuk a kis vagyont az adózás alul és a terheket áthárítani a nagyobb vagyongra. El akarjuk venni törvényes úton a hadimilliómosok jogtalanul szerzett millióit, örüljenek, ha a bőrük épen marad. Ne lehessen százezres jövedelme olyanoknak, akik csak a lábukat lóbázzák. Jó közigazgatást akarunk. Kevés hivatalnok legyen, de jól és gyorsan dolgozzanak. Követeljük, hogy a falu is részesüljön minden jóban: kapjon jó úkat, orvost, patikát, könyvtárat, közvilágítást. Ne minden a városnak jusson és semmi a falunak. Minden erővel szembeszállunk a régi rendszer ellen; akár alulról, akár felülről jönne az ellenforradalom: szemben talál bennünket. A földműves népszövetség épülete kész, vonuljon be oda a nép munkakedve, a társulási érdek és hazaszeretet. Ez az első márciusi idusa, amikor szívvel-lélekkel ünnepelhetünk.

Az éljenzéssel fogadott beszéd után a közgyűlés egyhangúlag kimondta a megalakulást, majd vita nélkül elfogadták az alapszabályokat is, azután közakarattal elnökké választották *dr. Juhász Nagy* Sándor igazságügyminisztert, társelnökké *Rásó* István kormánybiztost és *dr. Czeglédy* Mihályt. Alelnökök lettek: *Pokrőcz* Ferencz Balmazújváros, *Herczeg* Bálint Hajduszoboszló, *Földesi* István Hajduböszörmény, *Sebestyén* Miklós Hajdunánás, *Káray* Sámuel Püspökladány, *Barna* György Hajdudorog.

Az igazgatóválasztmány tagjai lettek: *dr. Ecsedy*

István, *dr. Szüts* Géza, *dr. Cseke* Sándor, *Rostkowiec* Arthur, *dr. Rásó* Sándor, *dr. Rényi* Andor, *Gábor* József Debreczenből, mint a volt szervező bizottság tagjai; *Borbély* Ferenc és *Magyar* Sámuel Hajduszoboszlóról, *Nagy* Antal és *Bácsi* Imre Püspökladányból, *Kiss* István és *Aranyi* András Földesről, *Kuruc* József és *Barcza* Károly Tetétlenről, *Bagi* László és *Molnár* Károly Kabáról, *Csáthó* Sándor és *Kádár* Lajos Hajduszovátról, *Vígvari* József és *Lajos* Mikepércsről, *Kemecsi* Sándor Teglásról, ifj. *Csahány* Antal, *L. Sebestyén* Miklós, *Mur*vay Sándor Hajdunánásról, *Gombos* István és *Kosztá* György Hajdudorogról. (Néhány szervezetünk még nem nevezte meg kiküldöttjeit.) Az ügyvezető-igazgató *Reitz* János, pénztárnok *dr. Herpay* Gál or, ügyész *dr. Csáthy* Dezső, a számvizsgáló bizottság elnöke *dr. Cseke* Sándor, tagjai *Tar* Sándor és *Rásó* János lettek.

Hadházy Zsigmond *dr.* indítványát, hogy a népszövetség a magántulajdon elve alapján áll és a nemzetgyűlési választásokon a Károlyi-pártot támogatja, viharos tetszéssel elfogadták, úgyszintén *Tar* Sándor indítványát is, hogy köszönetet szavazzon a közgyűlés a szervező bizottságnak önzetlen munkásságáért. A régi rendszer azon embereit, akik nem akarnak alkalmazkodni az új korszellemhez, — mondta —, úgy vesse ki magából a földművelő társadalom, mint a dolgos méh a herét. (Viharos tetszés.)

Králik Lajos püspökladányi ügyvezető-elnök lelkes beszédben a további munkára hívta fel a földművelő népet. Gyökeresen orvosolni kell a múlt hibáit. Kí kell emelni a buta parasztnak nevezett földművelőt a nemtörődömségből, teljes erővel folytatni kell a felvilágosítás munkáját künn a falvakon. Nem szabad visszariadni a munkától, sőt most kell hozzáfogni igazán.

Rényi Andor *dr.* rámutat arra, hogy a jobbágy 1848-ban csak politikailag szabadult föl, most azonban, hogy a föld megmozdult a száz- és tízezer holdasok lába alatt, gazdaságilag is felszabadul. Indítványozza, hogy táviratban üdvözljék *dr. Búza* Barna és *Szabó* István minisztereket, *Rásó* István kormánybiztost pedig kérjek fel, hogy folytassa megkezdett munkáját.

Vásáry József, a debreceni földművestanács elnöke, szeretettel üdvözlö a hajdumegyei földműves népszövetséget és jelentette, hogy a debreceni földművesek is szívvel-lélekkel csatlakozni fognak.

Ezután *dr. Czeglédy* Mihály elnök megköszönvén a földműves társadalom nagy érdeklődését, berekesztette a közgyűlést, mely után a Károlyi-párt tartotta szervezkedő népgyűlését.

Április 13-án választunk.

Kormányunk a magyar nemzetgyűlési választásokat április 13-ára tűzte ki.

Nagy dolog ez a nemzet életében. A polgárság vívja óriási csatáját a munkássággal. Az egyik döntő győzelme a másik felett az erőnek olyan eltolódását vonná maga után, amely az ország rendjére és nyugalomára lenne káros hatással. Tény az, hogy mind a két párt a lét vagy nem lét kérdésének tekinti a választást és ez április 13-án fog eldőlni. Ennek megfelelően márczius 29 lesz az utolsó napja a jelölések beadásának, tehát a választási lajstromokat 500 választó aláírásával ellátva legkésőbb március 29-ig kell e nagy választókerületek választási hivatalaihoz eljuttatni. A törvény értelmében a jelölési aláírásokat hatóságnak kell iga-

zolni, a jelölteknek pedig közjegyzői okiratban kell bejelenteni, hogy a jelölést elfogadják. A választási hivatalok elnökeit a tábla- és törvényszéki bírák sorából a minisztertanács nevezi ki. Az összeíróbiztosok kinevezése már megtörtént. A szavazatszedő bizottság számát is megállapítja a kormány. Eszerint Debreczénben 28 szavazatszedő bizottság alakítandó. Hajduböszörményben 9, Hajdunánáson 6, Hajduszoboszlón 5, Balmazújvároson 4, Egyeken 2, Földesen 2, Hajdudorogon 3, Hajduhadházon 3, Hajdusámsonban 2, Hajduszováton 2, Kabán 3, Nádudvaron 3, Püspökladányon 4, Tiszacsegén 2, Vámospécsen 2, a Bihar megyéhez tartozó községekben 1—2, illetőleg 3—4.

A pártok lázas sietséggel készülnek a választásokra. Jelölések, agitációs előmunkálatok foglalják le idejüket. Szükséges, hogy a választásokig levő rövid idejüket a párt szervezésére fordítsák, mert a választások eredménye a fegyelmezett pártok felvonulásától függ. Tartsa kötelességének mindenki, hogy valamelyik pártba lépjen be és szavazatát arra a listára adja, amelyik az ő legjobb meggyőződésének megfelel. A szavazás titkos, így semmi bántalom, gáncs nem érheti a szavazót, mert senki sem tudja, kire szavazott. Ámde a szavazás olyan szokatlan módon történik, mint még eddig sohasem. Éppen azért a pártok helyi szervezete kérjen fel néhány értelmes embert, hogy egyes alkalmakkal a hivatalos közlöny alapján a népiskola táblájára rajzolja fel a szavazó cédulát és magyarázza meg a szavazás módját, hogy polgártársaink a szavazás napján tanácstalanul ne álljanak a szavazó helyiségben, vagy ugyan. e napon otthon ne maradjanak azért, mert nem ismervén a szavazó eljárást, restellenek elmenni.

Vasárnap lesz a sorsdöntő szavazás: így azzal sem maradhat otthon senki, hogy nem ért rá leszavazni. A haza sorsa a nép kezében van, akkor hasznos ez, ha a nép él is e jogával.

Tavaszi munka a méhészetben.

Írta: **Tihanyi István**, a IX. m. áll. méhésztérület vezetője.

Istennek hála, ismét elérkezett azon várva-várt nap, amikor a méhésztérület által rendbehozott eszközöket előszedve, siet kedves munkásai közé. tájékozódást nyerni megmaradt számukról s állapotukról. Méhcsaládjainkat átvizsgáljuk. Bizonyosságot kell szerezni tehát arról, hogy 1. rendelkezik-e a méhcsalád rendesen petéző anyával? 2. elég népességű-e a méhcsalád? 3. hogy van-e a méhcsaládnak elegendő mézkészlete? Eljárásunk a következő legyen: A kaptár ajtaját kinyitva, vegyük le a költőfészkek ablakát s egy kevés füstnek befűvése mellett szedjük ki a második sorból a kereteket addig, míg a fiasításhoz, vagyis a tulajdonképeni fészkekhez nem érünk. A munkásfiasítás elegendő bizonyítéka az anya jelenléte. Ha a fiasítás tömör s egy-két napos petéket is látunk körülöttük, akkor az anya jelenléte is biztos s így nem szükséges, hogy meg is keressük őt. A fiasítás tömörsége pedig az anya jósága és fiatalága mellett bizonyít. Ha azonban a fiasítás hiányos volna, vagyis több sejt a fiasítás között üresen maradt, esetleg még herefiasítással is kevert, akkor az anya kimerült, vagy hibás. Az ilyen anyát távolítsuk el a családból, a népet pedig 24 óra múlva tartalékanyával meganyásítjuk, vagy ha tartalékanyával nem rendelkezünk, egy másik, de jó anyával bíró családdal egyesítsük.

A keretek kiszedésénél megállapítjuk a mézkészletet is. Ezekből most csak annyit adunk vissza, amennyit a méhek elképesek fedni. Ebben az esetben az alsó sorból is annyi keretet szedjük ki, mint amennyi a felsőből kimaradt, mert a két keretsorban mindig egyenlő számú keretnek kell lennie. Közben a fenék deszkáin levő hullákat és viaszmorzsákat tollseprővel seprjük ki tisztán, hogy a viasz moly abba be ne fészkeljen. Ezt végezve, az ablakot taszítsuk vissza a keretekig. A fennmaradt mézes lépeket tegyük szellős helyre, az üreseket pedig a kénezőbe.

Amely család nem rendelkezik elegendő mézzel, azt vagy a félretett tartalék mézes léppel, vagy egészséges mézzel, vagy tiszta kristálycukor-oldattal, kevés mézzel keverve, segítjük fel azt.

Az anyátlan családot egyesítsük jó anyával bíró családdal. Az álnyás családot pedig a legjobb, ha távolabb a méhestől, lesöpörjük a lépekről s szétosztjuk a népet. A púpos fiasítást nyakazzuk le s adjuk be ezeket a lépeket erős családnak kitisztítás végett.

Gyenge családokat ne tőrjünk méhésztérületünkben. Egyesítsük azokat erősebb családokkal, mert úgy ez, mint az álnyás család sok bajnak lehet okozója.

Méhcsaládokat tavasszal sokkal óvatosabban kell védenünk a hidegtől, mint télen, mert ekkor a fiasítás nemcsak több táplálékot, hanem jóval több meleget is igényel. Kiméljük meg azért őket a folytonos háborgatástól, ajtó- és ablaknyitástól. Más dolog az átvizsgálás után egyelőre tehát nincs, mint a kaptár fenékdeszkájának hetenként való tisztogatása. A méhcsaládotól kisépért hulladékot, viaszmorzsákat gyűjtsük össze, hogy később viaszt olvasszunk belőle.

Ha eddig nem tettük volna, úgy ne feledkezzünk el az itatónak a felállításáról sem, mert ilyenkor mindig több és több vízre lesz szüksége a méhcsaládnak a fiasítás fölneveléséhez. Az itató lehetőleg szélétől védett, napos helyre legyen fölállítva. Az itatónak a felállítása már azért is szükséges kora tavasszal, hogy a méhek ne szokjanak folyóhoz vagy pocsolyához, hol ezer meg ezer ellenség leselkedik rája. Tartaléklépeinket most már — miután az idő enyhül — legalább kéthetenként kénezük meg, nehogy a viasz moly áldozatául essék. Most csak ennyit.

Ha azonban — kedves méhésztársaim — a továbbiakra vonatkozóan valamiben fennakadás mutatkozna, forduljanak bizalommal hozzám, szaktanácsaimmal készséggel rendelkezésükre állok.

Szervezkedés.

Glück Számi követ akar lenni. Senki sem hívta Hajdunánásra dr. Ambrus Sándor budapesti ügyvédet, mégis megjelent ott és mint a Károlyi-párt kültagja járt-kelt, házalt, barátkozott, ígért, majd népgyűlést hívatott össze, azon a Károlyi-párt programját fejtegette, közben pedig szerényen jelöltetni akarta magát. Elment Hajdudorogra is, ott is házalt a gazdáknál és gyűlésezett. Utóbb már a közügyekbe is beleártotta magát és a vármegyeházán is megjelent, hogy elintézzék a hajdunánási polgármesterkérdést. Ez a tolakodó és furalkodó fellépés végül is erős visszatetszést keltett a józanul gondolkodó gazdák közt és kutatni kezdtek dr. Ambrus Sándor „jelölt úr” után, hogy hát kicsoda is ökiyelme és mi címen furakodik-tolakodik oly keleti élelmességgel és szerénytelenséggel, hogy majdan a szabad hajdukat és képviselje a magyar népköztársaság nemzetgyűlésén?

Az öreg Egérfark (Hátulszép tinceses üzletfele) kikotyantotta véletlenül dr. Ambrus Sándor féltett titkát a megszedült gazdák előtt:

— *Glück Számi követ akar lenni Nánáson!*

Úgy? No hát Glück Számi, vagyis jelenleg és ezidőszerint dr. Ambrus Sándor elvtársunk nagyon csalódni fog ebben. A szabad hajduknak semmi szükségük ö reá; keressen magának mandátumot Pesten vagy a Máramarosban, *de ne a Hajduságon*. A hajdunánási gazdák pedig máskor, ha „idegen“ bajtörött vetődik ki ott a forradalmi habokból, kérdezősködjének telefonon a Földmíves Népszövetség központi vezetőségénél: honnan való a küldött. Az ilyen Glück Számi-félék jogosulatlan tülekedése ellen is szervezkedni kell ám!

Együttal kérjük a Károlyi-párt központi vezetőségét, hogy csak olyankor küldjön szónokot, ha mi kérünk, mert mandátumvadászó szerencsefiakra semmi szükség a Hajduságon. Elvégre is a Hajduság politikai érettségéről a múltban is mindig tanúságot tett; ezután sem akar szárnypróbálgató „politikai csecsemők“ inasiskolája lenni. Szolgáljon ez az eset okulásul nekünk is, a politikai szerencsefiaknak is. *Mandátumvadászok, messze kerüljétek el a Hajduságot!*

Derecske. A derecskei járás földmívelő népe körében is mozgalom indult meg, hogy a teljesen magukra hagyott földmíveseket szervezzék és miután ez a nép ösidőktől fogva ugyanis Debreczen felé gravitál és a debreczeni képviselőválasztó kerülethez is csatoltatott, végleg csatlakozzék a Hajdusághoz. A járás községeiben általános az óhaj, hogy a hajdumegyei Földmíves Népszövetséghez csatlakozzanak. A mozgalom élén *Zákány Lajos*, a Károlyi-párt elnöke és *Szöke János* állanak. A mozgalommal a hajdumegyei Földmíves Népszövetség igazgatóválasztmányja legközelebbi ülésén foglalkozni fog és semmi kétség, hogy a mozgalmat töle telhetőleg támogatni fogja.

Mi az újság?

Kik a jelöltek? A nemzetgyűlési választásokra most folynak országszerte a képviselőjelölések. Abban a kerületben, melyben Hajdúvármegye népe választani fog, 8 képviselőt fogunk választani. A szociáldemokrata-párt már jelölt és nagy erővel megkezdte a szervezkedést. Illő tehát, hogy a független polgárság pártja, a Károlyi-párt is múltjához méltóan vonuljon fel a választásokra. A nagy kerületben — ide tartozik Biharból a derecskei és sárréti járás is! — csak lassan kezd kialakulni a hangulat. Az 1. helyen jelölt *dr. Juhász Nagy Sándor* igazságügyminiszter, akinek megválasztását a kerület minden városa és községe általánosan óhajtja és megválasztása feltétlenül bizonyos. A 2. helyen jelölt *Jánosi Zoltán* belügyi államtitkár lesz, akít ugyan a debreczeni párt intéző-bizottsága 26 szóval 22 ellen nem akart jelölni, azonban jelölte Hajdúvármegye és a Sárrét. Az ő megválasztása is kétségtelen. A 3. és 4. helyekre a jelölés még nem történt meg. A debreczeni pártvezetőség *Vásáry József* kispapját, Balmazújváros pedig *Pokrócz Ferenc* földmíves munkás-vezért jelölte, de a sorrendi

elhelyezésre nézve még nem történt megállapítás. A hajdumegyei Földmíves Népszövetség természetesen azt a listát támogatja, melyen elnöke, *dr. Juhász Nagy Sándor* igazságügyminiszter neve szerepel. E választásnál az elvet képviselő pártokra szavazunk első sorban, a nevek másodrangú szerepet játszanak, hiszen a 7. és a 8. helyen jelöltek csaknem teljes bizonyossággal ki maradnak.

Az alispán szabadságon. Pákozdy Sándor alispán, aki az utóbbi időben csaknem állandóan betegeskedett, sőt utóbb orvosi műtéten is keresztül kellett esnie, súlyos szembaja miatt kénytelen volt három hónapi szabadságot kérni, hogy magát gyógykezeltesse. Az alispán már meg is kezdte szabadságát. Távollétében dr. *Nábráczky István* h. főjegyző látja el az alispáni teendőket.

Nem sikerült az egységes bérmegeállapítás. A debreczeni és hajdúvármegyei békéltető és bérmegeállapító bizottság e hó 18-án ült össze Neveczky kormánybiztos-főispán elnöklete alatt, hogy Debreczen város és Hajdúvármegye területére egységes bérmegeállapítást létesítsen. Két napig tárgyaltak, azonban a megegyezést nem sikerült létrehozni. A gazdák és a munkások közt nagyon élesek az ellentétek. A gazdák véleménye szerint a munkások oly túlzott követeléseket támasztanak, hogy azokat lehetetlenség kielégíteni. Végre is kölcsönösen abban állapodtak meg, hogy *Csizmadia Sándor* földmívelésügyi államtitkárt fogják felkérni az ellentétek kiegyenlítésére.

Sáskairtás Tiszacsegén. Az országos rovarügyi állomás vezetője értesítette a vármegyét, hogy a tiszacsegei határban levő Cserepes és Kecskés-pusztákon az idén irtani fogja a marokkói sáskát. Munkaerőről és igákról a község előljárósága tartozik gondoskodni. A marokkói sáska irtása országos érdek, mert ha szétrajzana a környéken, három vármegye termését tenné tönk्रे.

Balmazújváros ünnepet ült. Március 16-án ünnepelte Balmazújváros példásan szervezett népe a sajtószabadság emlékűnnepét és a földosztást. Több ezer főnyi nép sereglett össze a Kossuth-szobornál. A társaskörök nemzetiszínű és piros zászlók alatt vonultak fel. *Csige István* főbíró nyitotta meg az ünnepélyt. *Németi Gábor* méltatta a nagy napot, megemlékezvén a világháború áldozatairól és a fogságban sanyalókról. *Bencze József* saját költeményét szavalta el. *II. Tar Sándor* a forradalom vívmányainak védelméről, *Veres Péter* a haladásról, *Kerekes Miklós* az egyenlőségről, *I. Tar Sándor* az egyetértésről beszéltek; utóbbi melegen üdvözölte az ünnepélyen megjelent *Rásó István* kormánybiztos és társait, akik a földreform munkáját előkészítették. Balmazújvárosban ez az első, igazi márciusi idusa — mondta. A zene közben hazafias és munkásdalokat játszott. Az ünnepélyt a Hymnusz el-éneklése zárta be. Délben a társaskörökben lakoma volt. A földmíves népszövetség helyiségében különösen *Rásó István* ünnepelték melegen, aki válaszában biztosította Balmazújváros munkásnépét, hogy továbbra is lelkesen szolgálja érdekeit. A lakoma után tánc következett. *Rásó István* kormánybiztos a földmíves népszövetség balmazújvárosi vezetőinek társaságában felkereste a többi köröket is, ahol *Pokrócz Ferenc*, *Tar Sándor*, *Reitz János* mondtak lelkesítő beszédeket.

Tiszteletbeli kinevezések. A vármegye kormánybiztos főispánja *Madarász* István szolgabíró tiszteletbeli főszolgabíróvá, dr. *Falk* Tibor tb. aljegyzőt pedig tiszteletbeli alügyésszé nevezte ki. Bár mindkét fiatal tisztviselő rászolgált az elismerésre, elvi szempontból nem vagyunk barátai a címek adományozásának, mert az ellenkezik a köztársasági korszellellemmel. Ne üres címek adományozásával jutalmazzuk az érdemet, hanem adjanak fizetésemelést vagy szolgálati pótlékot azoknak, akik rászolgáltak.

Be kell adni a fegyvert! Az általános fegyverbeszolgáltatási rendelet végrehajtását portyázó csendőrszázadok fogják ellenőrizni, melyeknek egyike Hajdu vármegyét is végig fogja portyázni. Akinél fegyvert találnak és annak tartására engedélye nincsen, szigorúan büntetni fogják.

Az elbocsátott cselédek panasza. Kovács Sándor és Tóth Albert 32 cselédársuk nevében panaszt tett *Forray* József, a tetétlen nagymajor bérlője ellen, hogy őket április elsejével elbocsátotta a szolgálatból. A nagybérlő azzal védekezik, hogy Tetétlen község elfoglalta bérletét. A panaszt kiadták a békéltető bizottságnak.

Az élelmezés nehézségei. A népelelmezés egyre nehezebbé lesz a Hajduságon is. A múlt évi termés silányságának és a volt kormány (*Windischgraetz*!) lelketlenségének következményei már egyre veszedelmebben jelentkeznek. Alig van a megyében néhány ellátott község, de a legtöbb ellátatlan. Nem is kell ríkató színekkel ecsetelni, milyen nagy veszedelem származhatna abból, ha a Debrecen környező falvakon felborulna az élelmezési rend és éppen most, a tavaszi dologidőben, amikor a földműves munkásnépnek a legértékesebb táplálkozásra van szüksége, hogy képes legyen elvégezni a legnehezebb munkát. Mert munka és munka közt nagy a különbség. A gyári munkás 8—9 órai munkája fedél alatt, kényelmes, úri hivatalnokmunka a 16—18 órás paraszti munkához képest a szabad ég alatt. Hogy a földművelő dolgozni tudjon: erős táplálkozásra van szüksége, mert hadikosztan nem bírja ki a munkát. Még e hónapban rendben lesz valahogy a népelelmezés, talán a jövő hónapban is, de májusra már nem nélkülözhetjük az amerikai segítséget. Sok község halaszthatatlanul segítségre szorul már is. Vámospercsnek és Tiszacsegének 5—5 vagon burgonya kell; Egyek 150 métermázsa buzafelesleget kapott Kabáról, Vámospercs kenyérellátását is csak ideig-óráig lehetett biztosítani. Hajdunánás 3·8 mm. vámkását kapott: csepp víz a tengerben! De a legnagyobb veszedelem, hogy zsirozó sincsen.

Vesztett sertés marta meg. Balmazújvároson özv. Szabó Jánosné megmarta a sertése, melyről a bocolás megállapította, hogy vesztett volt. Az összémart asszonyt felszállították a Pasteur-intézetbe.

Felszabadult a szálás takarmány. A népkormány a szálás takarmány maximális árait hatályon kívül helyezte. A széna, szalma tehát szabad forgalom tárgya lett.

Új székházat kap a bőszőrményi járásbíró. Az igazságügyminiszter leiratban értesítette Hajdubőszőrmény városát, hogy a járásbírószékházat és fogházat új, megfelelő épületbe kívánja elhelyezni. Mint értesülünk, az építkezéshez még az idén hozzáfognak.

Megsemmisült szerződés. A hajdumegyei Földműves Népszövetség igazgató választmánya arról értesült, hogy több alsójózsai lakos még a forradalom előtt 250

koronáért bérelte ki a föld holdját a folyó gazdasági évre és e kényszerhelyzetben volt lakosság a túl magas bérösszeget előre ki is fizette. Az igazgató-választmány hivatalos lépéseket tett, hogy a bérleti szerződés megsemmisíttessék és a bérleti összeg méltányosan leszállíttassék, illetőleg a már kifizetett összegből az újonnan megállapított bérösszeget felüli rész a 24 alsójózsai földművesnek visszafizettessék. Ezért kell mindenütt megalakítani a Földműves Népszövetség helyi szervezeteit, hogy ilyen dolgokról értesítsék a központot, mely azután teljes súlyával léphet fel a nép érdekében. Pénzt ér a jó tanács, de azok, akik a népet félrevezetik, korbácsot érdemelnek.

Megbánta a lemondást. Tóth Mihály püspökladányi rendőrbiztos önként lemondott állásáról, de később vissza akarta helyeztetni magát, mert nyilván megbánta lemondását. Fő az, hogy Püspökladány nem bánta meg,

Hólyagos himlő a szomszédban. Szabolcs és Jásznagykun vármegyéből hólyagos himlő-eseteket jelentenek hivatalosan. A betegség rendkívül veszedelmes és ragályozás útján terjed; most Oroszországban és Romániában pusztít.

Van-e francia hadifogoly? A kormány körrendeletben kötelezte a törvényhatóságokat, hogy a területükön tartózkodó hadifoglyokat jelentsék be haladéktalanul. Nálunk nem volt a háború alatt se francia.

Az alaptalanul büntetett Hajdunánás. A cukorközpont azon indokolással, hogy Hajdunánás városa megtiltotta a tojaskivittel, megvonta a 16.000 lakosú várostól a cukorellátást. Most a hajdunánási h. polgármester jelenti, hogy a város nem tiltotta meg a tojaskivittel, tehát semmi alapja sincs a cukorközpont büntető rendelkezésének. Miután nem az első eset már, hogy a cukorközpont ilyen módon büntet, itt az ideje, hogy a vármegye erélyesen követelje: honnan szerzi téves értesítéseit a cukorközpont? Tűrhetetlen dolog, hogy holmi Galiciából menekült, tincses lánckereskedők és árdrágítók hamis feljelentései alapján a cukorközpont a községek ártatlan ezreit (gyermekeket és betegeket!) büntethesse a cukoradag megvonásával! Az ilyen eljárást nem szabad szó nélkül eltűrni a vármegyének. Vagy azt hiszi a cukorközpont, hogy még áll a régi, bűnös rendszer, mert őt még nem söpörte el a tisztító forradalom? Lehetetlen, hogy a népkormány tudtával és hozzájárulásával történnének az ilyen égbekiáltó sanyargatások.

Tótok a csehek ellen. Nagy feltűnést keltett a Hajdúföld 10. számában e címen megjelent cikkünk és az a Szepességről Debrecenbe csempészett levél, melynek írója — nevét még most sem árulhatjuk el a cseh megszállásra tekintettel! — közölte, hogy a tótságnak legalább 80 százaléka hű akar maradni Magyarországhoz és kész még fegyvert is ragadni közös hazánk területi épségének megvédelmezésére, a betolakodott cseh rablók kiverésére. A cikk megjelenését követő hét vasárnapján a felvidéki tót néptanács küldöttsége kereste fel *Berinke*y Dénes magyar kormányelnököt *Margorin* István vezetésével, aki közölte vele, hogy a magyar-érzelmű tótok egyetlen falut sem engednek át a cseheknek és ha a párisi döntés a csehek javára ítélné, akkor fegyverrel fogják kiverni a Felvidékről a cseheket. A szónok kérte a miniszterelnököt: a Szlovenszka-Krajnáról szóló néptörvény alapján alakítsa meg a kormány a tót miniszteriumot és léptesse életbe az önkormányzati szerveket, amivel századok hibáit fogja helyrehozni.

Gazdáink sérelmei. A debreceni gazdasági egyesület f. hó 16-án rendkívüli közgyűlést tartott, melyen Jóna István elnök három nehéz hónap munkásságáról számolt be. Örömmel jelentette be, hogy a tavaszi mezőgazdasági munkák a határban mindenütt megkezdődtek. Továbbá bejelenti, hogy a földbirtokreform keresztülvitele mélyen érinti a város gazdaközönségét és fájdalom, hogy e kérdés elintézésénél a kormánybiztoság nem a gazdasági egyesületet, sem a gazdasági szakférfiakat meg nem kérdezi. Debrecenben, a városi és egyházi nagyobb birtokokon kívül csak két magánbirtok van, mely törvény szerint felosztásra kerülhet. A birtok ezen egyenletes megosztásáért őseinket illeti a tisztelet, akik nem engedték meg, hogy egyesek kezében a birtok mértéktelenül felhalmozódhasson. Most az amúgy is kis- és középbirtokok szakszerűtlen eldarabolása föltétlen a többtermelés rovására megy. A földosztás szerint a debreceni határban nem gazdasági többtermelési, hanem hatalmi pártpolitikai szempontból történik. Még azt sem tudják kinek adják az olesó földet? Nem tudni, hogy vajjon okszerű gazdálkodást visz-e véghez, aki a haszonbér negyedén-ötödén kapja a földet? Ő is azt mondja, földet kell adni a népnek, áldozatot kell hozni a gazdáknak, de azt is mondja, aki olesó földet akar, ismerje kötelességének azt, hogy azt a gazdaságot, melyből a földet kapja, minden munkája elvégzésében támogassa, annak mezei munkása legyen és ne csak addig dolgozzék ott, míg a maga olesó földjét munkálja. A rend- és nyugalom kedvéért lehetőleg mindenkit földhöz kell juttatni, de a többtermelés érdekében óvakodni kell attól, hogy a földek szakemberek kezéből esetleg hozzá nem értők kezébe kerüljenek. A városi közéletvezetés vezetősége lisztellátás terén óriási nehézségekkel küzd, felkéri tagtársait, hogy az augusztus hónapi mennyiséget még március 20-ig mindenki szállítsa be. Nem kisebb nyomatékkal hívja fel gazdatársait arra, hogy esetleges feleslegeiket március 20-ig jelentsék be a városi lisztiródába. Nemesak a miniszter rendeli ezt, hanem ő kérve kéri gazdatársait, hogy adja oda mindenki, amit csak tud, mert a város békéje, a mi békénk, a mi nyugalomunk függ tőle.

Takarmánymag a gazdáknak. A debreceni gazdasági egyesület a mezőhegyesi állami birtokból 60 mázsa takarmányrépamagot és 10 mázsa lucernamagot, a kisbéri és bábolnai állami birtokból 24 mázsa takarmányrépa magot vásárolt. A magvak Mezőhegyesről megérkeztek és f. hó 7-től Széchenyi u. 3. sz. alatt kiosztásra kerülnek. A lucernamag ára 10 kor. kilónként a répa magé pedig 19 korona 50 fillér kilónként.

Az illetéktelen rendelkezések ellen. A közigazgatási rend megbontása sok bajnak okozója. Illetéktelen egyének tolakodnak ilyenkor elő és közhatalmat gyakorolnak, holott ahoz nem értenek. Előfordult ez több helyen Hajdúvármegyében is a forradalom alatt. A debreceni kormánybiztos szigorú rendeletben hívta fel a vármegyét, hogy a közszükségleti cikkek kezelésénél az illetéktelen rendelkezéseket gátolja meg. A vármegye utasította közegeit erre, azonban sok helyt későn jött a rendelkezés, mert az illetéktelen egyének rendelkezéseit már végre is hajtották.

Az állatállomány védelme. A földművelésügyi kormány az üsző-borjuk és a 3 éves tehének levágását szigorúan betiltotta. De nem elég az egyszerű tilalmazás, ha írott malaszt marad: ellenőrizni kell a rendelet betartását mindenkinek, mert ugyancsak megritkult a marha-állomány.

Fiume is — külföld! A belügyi kormány leiratban tudatta a megyével, hogy Horvátországra és Fiuméra is szól az útlevelek kötelezettsége. Horvátországot Szerbia kebelezte be, Fiumét pedig Olaszország kapta.

Oláh kémek lappanganak a Hajdúságon is. Az erdélyi magyar katonai kerület parancsnoksága átiratban figyelmeztette a megyét, hogy az oláh lakosok Románia részére kémkednek. Tudomásunk szerint Hajdú vármegyében is lappang néhány oláh: jó lesz ellenőrizni őket.

Sertésorbánc és lórüh. Tiszacsegén a sertésorbánc, Egyeken a lórüh lépett fel. A lórüh csaknem az egész vármegye területén dühöng.

Pótforradalom Tégláson. A téglási előljáróság ellen állást foglalt a nép, mire az egész előljáróság beadta lemondását. Hogy a község vezetőség nélkül ne maradjon, dr. Csiba Endre főszolgabíró a népgyűlés által ajánlottakkal helyettesítette a lemondott előljárókat.

Az oláhok halomra gyilkolják a magyarokat. Erdélyből borzalmas hírek érkeznek; az oláhok vadállati kegyetlenkedéssel irtják a magyart. Nemesak a román katonaság gyilkolja, rabolja és fosztogatja véreinket, hanem a hazai oláhság is. *Ezrekre rug már az áldozatok száma.* Nagyszébenben egész családokat gyilkoltak le az oláh fenevadak. Brassó környékén a csendőröket meztelenre vetkeztették, a hóba fektették és megbotozták; többen belehaltak a kínzásba. Kolozsváron a magyar gyermekekre hajtóvadászatot rendeztek és lövöldöztek rájuk. A biharmegyei Körösfeketetón Nyitó Sándort darabokra vagdalták, mert magyarul beszélt, a zsilvölgyi bányászokat százával végezték ki. Az erdélyi vasutasokat halálra éhezítették a büntető táborokban. Csucs környékén felvagdalták a magyarok testét és sebeiket besózták. A zilahi kórházat gránátüzrel pusztították el. Rettenő bűnlajstrom és ezzel még nem foglalkoznak a munkástanácsok. Hát mikor csordul ki a keserűség pohara?

Egyik község segítse a másikat. Az élelmezés biztosítása képezi most a közrend alapját. Az éhesen felcsikorduló gyomor a legveszedelmesebb izgató; ez borítja fel a rendet és nyugalmat. Amelyik községnek valamiből feleslege van, adja el a másíknak, amelyeknek szüksége van rá. Megfizet érte mindegyik, mint ahogy Tetétlen is elküldte Téglásnak a káposzta árát, meg Egyek is megküldi a búza árát Kabának. Addig ne kerüljön a kereskedelem útján semmi idegenbe, míg Hajdúvármegyében is szükség van rá. — Forgandó a sors: úgy lehet, jövőre Téglás szorul Tetétlenre és Kabára Egyekre.

Hajdudorog is lakóházakat épít. Az alkalmat, hogy államsegélyben részesülhet és könnyű feltételű kölcsönt szerezhet a befektetés erejéig, Hajdudorog is ki akarja használni, mint Hajduszovát. Elég jókor jelentkezett, hogy részesüljön a kormány által e célra megszavazott 58 millióból.

Tárgytalan panasz. Füzesi Gábor püspökladányi lakos és társai panaszt adtak be az alispánhoz az ott állomásozott székely katonák ellen és kérték a zászlóalj eltávolítását. A panaszt kiadták a főszolgabírónak megvizsgálás végett. Időközben azonban elhelyezték a székely katonákat és a panasz tárgytalanná vált. Tény, hogy a székelyek, mint általában minden katonaság, követtek el kihágásokat, azonban az is tény, hogy az öt év óta folyton harcban álló székelyekkel szemben is követtek el tápintatlanságokat, amik az ingerlékeny katonákat kihágásokra ragadtatták. Két oldala van ám az éremnek!

Nincs szükség lapbiztosítókra. A sajtószabadság nagy nyüge volt az 1848. évi törvény azon rendelkezése, hogy biztosítékot (kauciót) kellett letenni, ha politizálni akartak, még pedig a napilapoknak tíz, a hetilapoknak ötezer pengő forintot. Ebből vonták le a birságokat és pénzbüntetéseket. A függetlenségi és szocialista sajtó sokat szenvedett e rendelkezés miatt, a nemzetiségi sajtó is. E nyüget most lerázta a sajtóról a néptörvény és a belügyi kormány az összes hirlapbiztosítékokat visszautalta.

Harc a tejért A tej ma a legkeresettebb cikk. Tejért kiált csecsemő és agg és mi az, ami még sincs? Az a tej. Erre egyik nemesszívű emberbarátnak mentőötlete támadt, hogy a hortobágyi csapatos marhát kell a vasúthoz hajtani, ott megfejni és a tejet Debrecenbe hozni, akkor lesz tej bőven, még a macska is azt eszik. Ez a terv bár papiroson nagyon csábítóan festhet, de annál silányabb a valóságban. A hortobágyi magyar marha nem tejelő marha, edzett, kitartó, de nem tejtermelésre való, a hortobágyi legelő szintén nem tejtermelésre való: ezen a sovány legelőn még a teje is elapad a tehénnek. A hortobágyi jószág nagyrésze soha kötélen nem volt, mit gondol az indítványozó, hogy áll az ilyen jószág meg, míg fejkik. Még a tanyákban is valósággal kárpadra vonják az ilyen jószágot, míg tejét leadja. No meg utódot is kell nevelni, különben nagyon megcsökkent jószágállományunkat nem lehet pótolni.

Az állatorvosok szervezkedése. Debrecen város és Hajdu vármegye területén lakó állami, városi, községi, katonai és magán állatorvosok e hó 9-én érdekeik megvédése céljából megalakították a debreceni és hajduvármegyei állatorvosok szakszervezetét. Elnök lett: *Reitz János* állategészségi főrelügyelő; alelnök: *Szóllós Armin* vágóhídi igazgató; jegyző: *Gellmann Károly* járási állatorvos.

Sertésorbáno. Balmazújvároson fellépett a sertésorbán. Az óvintézkedéseket megtették.

Rosznak az utak. A debreceni gazdasági egyesület legutolsó választmányi ülésén többek közt az utak rendbehozásának kérdésével foglalkozott. A hosszú háborúban az utak teljesen tönkrementek egyrészt azért, mert nyersanyag nem volt javításukra, másrészt azért, mert hiányzott a munkáskéz, főként pedig azért, mert tulságosan igénybe voltak véve. Új utak építésére a háború alatt nem is gondolhattunk. Most az úton víz áll, közlekedni rajtuk lehetetlen. Debrecen gazdaközön-sége most azzal a kéréssel fordul a néptanácshoz, hogy tekintettel a munkanélküliek nagy számára, sürgősen hozattassa rendbe a megyei és főképp a dülő utakat. Mindenekelőtt az útakról a vizeket vonja le olyan formán, hogy a kádarcok és erek medrét tisztítsa ki, a kátyukat töltesse be és a lehetőség szerint gondoskodjék mennél több vezető út építéséről, mert a jelen viszonyok közt a gazda azzal tölti el az idejét, hogy terményét pár zsák számára óriás erőpazarlással hordja a legközelebbi vasútállomásra. Ezzel kapcsolatban megkeresi a néptanácsot azzal is, hogy a hadseregtől felszabadult Debrecen közelében tárolt vasúti síneket bocsássa a földművelő lakosság részére olyan formán, hogy a dülő úton keskeny vágányú, a főúton pedig teljes nyomtávulú vasútvágányt építsen a város állami támogatással. A tervek már régen készen vannak, a kivitelre itt az idő, mikor anyag- és munkaerő kellőképpen áll az állam rendelkezésére. A többtermelés jó utak nélkül lehetetlen s a termelőszövetkezeteknek életerei a jó utak.

Tavaszi állatösszeírás. A törvény és rendelet előírja, hogy a hasznos háziállatokat minden év tavaszán, a legelőre hajtás előtt, összeírják. Ezért a hatóság már intézkedett is, hogy ezt az egyes községek elöljárói az idén is végrehajtsák.

Háromszoros adóval megrótt kivándorlók. A kormány azokra, akik 1914 augusztus 1. után elköltöztek az ország területéről és külföldön élnek, az adójuk háromszorosát vetette ki. Akik a magyar föld jövedelméből külföldön lebzselnek és nem vesznek részt a háború nyomorában, még keményebb büntetést is megérdemelnének. El kellene venni a földjüket! Most úgylát forradalom van és ez a néhány szakaszos néptörvény helyén való is lenne. Nem kell kimélni a „svájci” gárdát; ki kell húzni a magyar földet az ellenforradalmárok lába alul!

Az útépitési munkák megkezdődnek. Az államépítészeti hivatal már megtette a munkanélküliség megszüntetésére az első lépéseket. A munkálatok a Tégla-Bököny közt régebben tervezett közút kiépítésével és a Debrecen — egri közúton szükséges vízlevezető árkok elkészítésével fognak megkezdődni. Az utak helyreállítási és karbantartási munkálatainál is sok munkáskéz fog munkát találni.

Lemondás. Molnár Béla, a balmazújvárosi árvizsgáló bizottság elnöke, lemondott állásáról.

Drága a sertéshús. A debreceni közéleti hivatal a nem kedvezményes sertéshús árát a következőképpen állapította meg: Karaj és sódar 24 kor., vékonyoldal, csipő, tajtékos 20 korona kilója, bőrös bütyök 13 korona kilónkint, fej 11 kor. és köröm 8 kor. kilónkint. Ehez blokk nem kell, de kell pénz bőven. A nem kedvezményes jegyre 30 dekás adagokban a szalonnát és zsírt kilónkint 36 koronás árban kapják a fogyasztók. Igaz, hogy ezzel szemben a szegény munkáskéz olcsóbb zsírt és húst kap. Már a szabadforgalom sem szöktetné rohamosabban az árakat, sőt nekünk határozott meggyőződésünk, hogy a szabadforgalom előhozza az eldugott árúkat, a láncereskedést kiküszöböli és ha egyszer az árú a fogyasztók közé közvetlenül jutnak, az árak erős mérséklése biztosan várható.

Lovat kapnak a rokkantak. A hadügyminiszterium rendeletére mindazok a hadirokkantak, akik létfenntartásuk biztosítására lovat akarnak szerezni és rokkantsági nyugdíjat húznak, a katonai kerületi parancsnokságnál kérhetik egy vagy két lónak becsértékben való átengedését. Azok, akik ötven százalék erejéig rokkantak, egy lovat, akik teljes rokkantak, a lovat legalább 1 évig sajátjukként megtarthatják. A kerületi parancsnokság engedélye nélkül e lovak el nem adhatók. Méltánylást érdemlő körülmények esetén a kerületi parancsnokság megadhatja az engedélyt a lovak eladására is.

Földművelő szövetkezetek. A somogy megyei példára több helyen fölmerült az a terv, hogy a béresek és kigazdák szövetkezeti alapon vegyék kezükbe az uradalmi földeket. Rendszerint a szociáldemokrata párt helyi szervezetei kezdeményezték az ilyen szövetkezeti birtokba vételt. Minthogy az ötletszerűen elhatározott szövetkezeti birtokmegszállásokból sok zavar származhatik, mely a termelés rendjét és biztonságát is megnehezíti, a földművelésügyi miniszter oly megállapodást létesített a szociáldemokrata párttal, hogy a jövőben hasonló akciót a párt földművelés szervezete, a földművelésügyi miniszteriummal egyetértésben fogja intézni és ezekbe a pártnak más szervezetei nem szólhatnak bele.

Szabadforgalom. A háború s az átmenet keserű gazdasági tapasztalatai nyomán a kormány erélyesebb, gyorsabb kézzel és komolyabban igyekszik a központokat megszüntetni és a szabad forgalmat korlátozó rendeleteket feloldani. Hatályon kívül helyezték legutóbb a takarmányneműek, ma pedig a hüvelyes termények maximális árait s szabaddá tették e cikkek forgalmát. A kereskedelmi miniszter értesítette az érdekeltséget, hogy a kötött forgalom helyébe mielőbb a szabad forgalmat óhajtja léptetni. A kormány meggyőződése is mindinkább abban alakul ki, hogy a szabad kereskedelem a mai viszonyok közt sokkal alkalmasabb a közellátás biztosítására, mint a központok. A kereskedelem szabadsága biztosítani fogja az árak természetes alakulását annál is inkább, mert az áruúzsorát a kormány ezután is a legnagyobb szigorral fogja üldözni. A szabad forgalom továbbá kiküszöböli a lánckereskedelmet.

Ipari cikkeket adunk húsért a szerbeknek. A magyar kormány a szerbek által megszállott területekről élelmiszert és tengerit akar szerezni s ebben az ügyben tárgyalásokat folytat. A magyar kormány hajlandó a szerbeknek ipari cikkeket átengedni, ha a megszállott területekről sertéshúst és tengerit hozhatunk a meg nem szállott területekre. Megjegyzendő, hogy körülbelül 25—30 ezer darab sertésre volna szükség, hogy nálunk mindjobban mutakozó húsínséget csökkenteni lehetne.

Az állattenyésztés jövője. E kérdésről tartott előadást dr. Rácz Mihály gazdasági akadémiai tanár, a debreczeni Bika kistermében. Először az állattenyésztés múltjával foglalkozott; előadta annak hibáit és fogyatkozásait. Majd a földreformmal kapcsolatosan az állattenyésztés jövőjét rajzolta meg. Egyenként vette a ló-, a szarvasmarha-, sertés-, juhtenyésztést; új fontosságot jósolt a kecsketenyésztésnek, mely a kisbirtokkal jön be a kiscgazda állatállományába. Végül a baromfitenyésztés rendkívüli fontosságára mutatott rá és a községi tojásértékesítő szövetkezetek felállítását sürgette. Előadásában arra a végkövetkeztetésre jutott, hogy az állattenyésztés fejlődése érdekében meg kell valósítani: 1. a mesterséges takarmánytermelést, 2. az állategészségügy intézményes biztosítását, 3. a szövetkezeti állattenyésztést. A nagyszámú hallgató közönség élénk érdeklődéssel kísérte és lelkes tapsokkal jutalmazta a magas színvonalú előadást.

Függőhittel a gazdáknak. A földművelésügyi miniszter legközelebbi rendeletet ad ki, mely szerint a függőtermésnek a mezőgazdasági és háztartási szükségletet meghaladó részét hitel fedezésére le lehet kötni az Országos Központi Hitelszövetkezethöz.

Magyar hadifoglyok sorsa. A moszkvai magyar-osztrák munkás- és katonatanács központja jelenti, hogy március hónap elején Sarny környékén (Lengyelország) negyven hazatérőt a lengyel legionáriusok kegyetlenül legyilkoltak; a szállítmányokat rendszeresen kirabolják és a hazatérő foglyokat katonai munkára kényszerítik. A magyar népkormány erélyesen tiltakozott a lengyel kormánytól.

Zár alá került a mozgó tőke. A takarékbetéteket zár alá vette a kormány. Azonban ezer koronaig mindenki kiveheti pénzét a bankokból. Az ezer koronán felüli szükségletet azonban igazolni kell és kellő igazolás esetén mindenki megkaphatja azt, amire szüksége van. Célja az, hogy a betétek és a folyószámlák nagy pénzeit ki ne vonhassák a vagyonadó alól.

Mezőgazdasági helyzet. Budapestről jelentik, hogy a mezőgazdaság országos helyzete a következő: őszi vetés a szokásos terület 70—80 százaléka; a vetések szépen keltek és jól teleltek, sok helyt garázdálkodott a drótféreg. Az őszi szántásnak mintegy ötven százalékát elvégezték. Tavaszti vetőmag csaknem mindenütt van, kivéve Nagyköröst, Jászberényt és néhány alföldi községet. Az állatárak ma is rendkívül magasak, úgy, hogy ilyen magas árak mellett nagyon nehéz lesz a hiányzó állat pótlása. Nagyon sok gondot okoz a gazdáknak a cselédkérdés, bár nagyon sok helyen valamennyi beszegődött, de részint nagy béremelést követelnek, részint nem dolgoznak. Sok olyan gazdaság van, ahol nem tudnak aratót szerződtetni, mert a tót vidékről a csehek nem eresztik a demarkációnális vonalon túl a munkásokat. Némely helyen rendkívül sokat kérnek az aratók. Szabolcsban a fejadagok hat, sőt tízszeresét is. Az idén a kapások az ipari növények termőterületét a legtöbb gazdaságban csökkentették, sok gazdaságban a belterjes állattenyésztést akarják fokozni.

Megszűnt a koronaóri állás. A koronának és a koronázási jelvényeknek őrzéséről szóló néptörvény megjelent. A törvény a koronaörök állását megszünteti, a korona és a jelvények őrzését a miniszterelnökre és a belügyminiszterre bizza.

Lehet pénzt küldeni a hadifoglyoknak. Az Olasz- és Franciaországban levő hadifoglyoknak lehet pénzt küldeni. A pénz befizetése a meg nem szállott területen levő bármely postahivatalnál korona értékben, legfeljebb 500 korona erejéig, postatakarékpénztári befizetési lappal történhetik. Bővebb felvilágosítást ad a magyar hadügyminiszterium 55. sz. osztálya és a hadifoglyokat gyámolító- és tudósító iroda. (Budapest, V. ker. Nagykorona-u. 13.)

Kommunista lap Debreczenben. Csiha Győző hajdúnánási lakos szerkesztésében március 15-én megjelent a „Debreczeni Vörös Ujság” című kommunista lap. El kell ismernünk, hogy az első számot igen ügyesen állította össze a szerkesztő és hangja sem lépte túl az agitációs célt szolgáló lap rendes kereteit. Sokkal vörösebbnek hirdették, de így veszedelmesebb, bár a Hajdúságon aligha fog gyökeret verni.

Vesztett eb marta meg. Milinkó Erzsébetet Egyeken vesztett kutya marta meg; felszállították a pesti Pasteur-intézetbe.

Nem lesz több önkéntes. Az 1919. évi XXXII. néptörvény az önkéntesi jogot megszünteti. A törvény rendelkezései mindazokra a hadkötelezettekre is kiterjednek, akik az egyévi önkéntesi kedvezményre való igényt e törvény életbelépése előtt megszerezték.

Prahács József szilgyártó, nyerges és bőröndös (Debreczenben, Batthyány-utca 2.) ajánlja elsőrendű gazdasági és kocsizó lószerszámait. Nagy raktárkészlet jókarban levő, használt igáslószerszámokból.

Felelős szerkesztő: Dr. ECSEDY ISTVÁN.
Főmunkatárs: ROSTKOWICZ ARTHUR.